

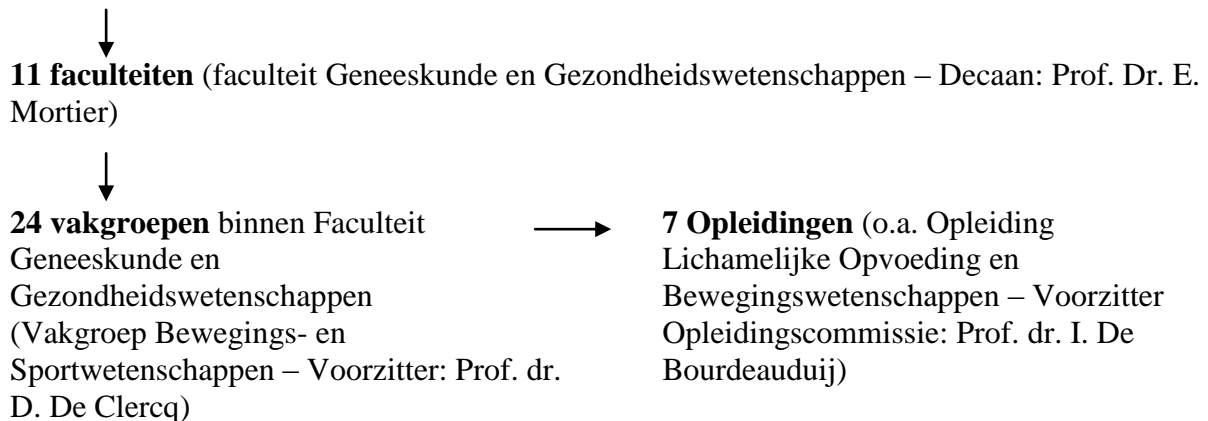
Voorstelling van de Opleiding Lichamelijke Opvoeding en Bewegings-wetenschappen

1. Situering van de Opleiding binnen de Universiteit Gent

Doorheen de geschiedenis kende de Universiteit Gent een grote groei inzake aantal studenten. In het academiejaar 2009-2010 registreerde men aan de Universiteit Gent meer dan 30.000 studenten die onderwijs volgden aan één van de 11 faculteiten die de Universiteit Gent rijk is.

De structuur met daarbinnen de Opleiding Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen van de Universiteit Gent kan als volgt schematisch voorgesteld worden:

Centraal bestuursorgaan van de Universiteit Gent (o.l.v. Rector Paul Van Cauwenberge)

Binnen de Vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen werken **ZAP-leden** (Zelfstandig academisch personeel = professoren), **AAP-leden** (Assisterend Academisch Personeel = assistenten), **WP-leden** (wetenschappelijk personeel) en **ATP-leden** (Administratief en Technisch Personeel).

De uitvoering van het examenreglement wordt waargenomen door **2 examencommissies**:
Voorzitter examencommissie 1ste en 2de Bachelor: Prof. dr. M. Lenoir (secretaris: Prof. dr. J. Bourgois)
Voorzitter examencommissie 3de bachelor, Master en Schakelprogramma : Prof. dr. G. Cardon (secretaris: Prof. dr. W. Derave)

2. Master in de Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen aan de UGent: wat houdt het in en hoe wordt het gerealiseerd?

Welke zijn de algemene opleidingsdoelstellingen?

De **algemene opleidingsdoelstellingen** voor de **opleiding tot bachelor** in de Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen zijn:

- **doorgedreven kennis en inzicht hebben in bestaande theorieën en wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot bewegings- en sportactiviteiten en aanverwante vakgebieden en deze theorieën en onderzoeksresultaten kunnen analyseren, kritisch evalueren en toepassen in onderzoek en in de begeleiding van de bewegende mens op alle leeftijden en in verscheidene bewegings- en sportgerelateerde settings**
- **eenvoudig wetenschappelijk onderzoek kunnen initiëren en rapporteren over het functioneren en het begeleiden van de bewegende mens**

In de bacheloropleiding worden de **algemene opleidingsdoelstellingen** geconcretiseerd met behulp van **globale opleidingscompetenties**. De **globale opleidingscompetenties** worden in het programma hoofdzakelijk verwezenlijkt via de *stamvakken*, die voor alle studenten gezamenlijk zijn.

De **algemene opleidingsdoelstellingen** voor de **opleiding tot master** in de Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen zijn:

- **gespecialiseerde inzichten hebben in theorieën en wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot bewegings- en sportactiviteiten en deze kritisch kunnen integreren voor het ontwerpen van bewegings- en sportsituaties en het professioneel begeleiden van de bewegende mens op alle leeftijden en binnen verscheidene bewegings- en sportgerelateerde settings**
- **zelfstandig wetenschappelijk onderzoek kunnen verrichten en rapporteren over het functioneren en het begeleiden van de bewegende mens**

In de masteropleiding Lichamelijke opvoeding en Bewegingswetenschappen worden de algemene opleidingsdoelstellingen ook geconcretiseerd met behulp van globale opleidingscompetenties, die alle masterstudenten moeten halen en met specifieke opleidingscompetenties, die gekoppeld zijn aan de afstudeerrichting, die studenten in de Master kunnen kiezen.

Welke competenties worden gerealiseerd?

De opleidingsdoelstellingen worden gerealiseerd met behulp van **5 grote competentieblokken**, waarbinnen de *globale opleidingscompetenties* enerzijds en de *specifieke opleidingscompetenties* per major en afstudeerrichting anderzijds, voor de opleiding tot Bachelor en Master in de Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen gerealiseerd worden. Deze competentieblokken zijn de volgende:

- Cognitieve en intellectuele competenties
- Onderzoekscompetenties
- Bewegingscompetenties
- Beroepscompetenties
- Maatschappelijke en communicatieve competenties

De competentieblokken worden verder uitgesplitst in **deelcompetenties** waarbinnen de doelstellingen van de opleiding gerealiseerd worden. Voor het realiseren van de competentieblokken en dus ook de deelcompetenties in de opleiding dragen de **opleidingsonderdelen** bij.

Wat houdt elk competentieblok in?

1. Cognitieve en intellectuele competenties

Deze hebben betrekking op biomedische, maatschappelijk-culturele, psychosociale en communicatieve vaardigheidsgebieden.

2. Onderzoekscompetenties

Om op het einde van de opleiding een masterproef te kunnen maken, worden tijdens de opleiding algemene en specifieke onderzoeksvaardigheden verworven.

3. Bewegingscompetenties

Het gaat hierbij om het verwerven van technische en tactische elementen uit het gebied van de individuele bewegingsvaardigheden, uit de spel- en sportvaardigheden en uit het vaardigheidsgebied van dans, zelfverdediging en opluchtactiviteiten.

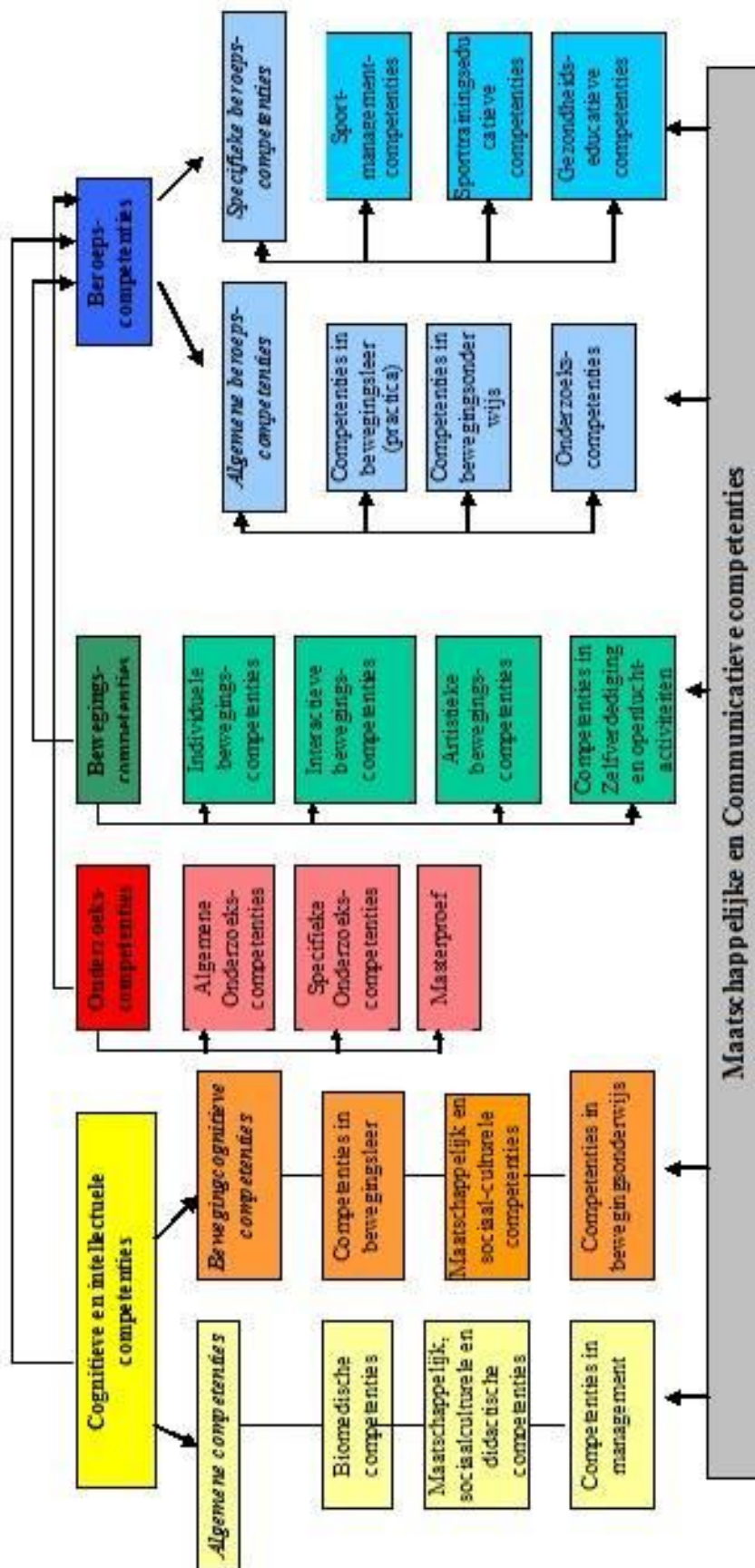
4. Beroepscompetenties

Dit zijn specifieke eindtermen die gedeeltelijk in de stam en in meerdere mate in de afstudeervarianten worden gerealiseerd. Zij integreren een professionele en een wetenschappelijke gerichtheid met betrekking tot de begeleiding van de bewegende mens op verschillende vlakken.

5. Maatschappelijke en communicatieve competenties

Deze competenties worden verweven doorheen diverse opleidingsonderdelen uit de opleiding en hebben betrekking op het functioneren van de studenten L.O. en bewegingswetenschappen in (multidisciplinaire) teams en op de maatschappelijke rol die een master L.O. en Bewegingswetenschappen vervult in het werkveld.

Figuur 1.1: Competentiemodell van de Opleiding Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen aan de Universiteit Gent

Vanaf de Master kunnen de studenten kiezen tussen **4 afstudeerrichtingen** met eigen eindtermen:

1. Fysieke activiteit, fitheid en gezondheid
2. Sporttraining en coaching
3. Sportmanagement
4. Bewegingsonderwijs

Afstudeerrichting sporttraining en coaching

Dit is het gebied van de sporttrainingseducatieve vaardigheden. Men kan het talentdetectie-, trainings- en begeleidingsproces organiseren op korte en lange termijn, zowel bij jonge sporters als volwassen atleten. Men beschikt over adequate communicatieve vaardigheden om in clubverband, met individuele en teamsporters, collega-trainers, bestuursleden, paramedici en sportwetenschappers om te gaan. Men kan eveneens omgaan met probleemsituaties, stress, agressie, verboden substanties en (sport-) blessures.

Afstudeerrichting fysieke activiteit, fitheid en gezondheid

Dit is het gebied van de gezondheidseducatieve vaardigheden. Het betreft de basiscompetenties in de bewegingsbegeleiding van specifieke doelgroepen zoals senioren, obesen, fysiek en mentaal gehandicapten. Studenten leren daarbij om hun didactiek en methodiek aan te passen en om bewegingsprogramma's te ontwikkelen, te plannen, uit te voeren, te begeleiden en te evalueren bij sedentairen van verschillende leeftijden. Met deze basiscompetenties is men inzetbaar in de fitheidsector en de vrijetijdssector.

Afstudeerrichting sportmanagement

Hier bevinden we ons op het gebied van de sportmanagementvaardigheden. Door een algemeen inzicht in de biomedische, de maatschappelijk-culturele, de psychosociale en de communicatieve vaardigheden beschikt men over een brede basis binnen het werkveld om het product "sport" deskundig te kunnen beheersen. Men kan de essentie van het ondernemerschap herkennen, algemene marketingprincipes beschrijven, de basisprincipes van sociale vaardigheden toepassen en men beschikt over voldoende inzicht in human resources management om later in een leidinggevende positie goed te kunnen functioneren.

Afstudeerrichting Bewegingsonderwijs

Binnen de afstudeerrichting bewegingsonderwijs is de specifieke lerarenopleiding (SLO) ingebouwd en worden studenten voorbereid op een loopbaan in het onderwijs als leraar L.O. en als leerkracht voor algemeen wetenschappelijke vakken zoals fysica, scheikunde e.d.

Hoe is het curriculum opgebouwd?

De competentieblokken en vaardigheidsgebieden worden geconcretiseerd in een programma met opleidingsonderdelen. De opbouw van het curriculum wordt gespreid over 5 studiejaren (3 Bachelorjaren en 2 Masterjaren met ingang van academiejaar 2010-2011).

In de Bachelor Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen verwerft men de wetenschappelijke basiscompetenties en de vakspecifieke kennis die nodig is voor de doorstroming naar de Master.

In de Master worden de onderzoeks- en bewegingscognitieve competenties uitgediept en gekoppeld aan beroepscompetenties.

De opleiding tot Master in de Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen is een academische opleiding die wenst op te leiden tot grensverleggend, methodisch en probleemoplossend denken in het *domein van de bewegings- en sportwetenschappen*, waarin de bewegende mens bestudeerd wordt. Daarom is de component wetenschappelijk onderzoek op alle niveaus van de opleiding planmatig ingebouwd.

Didactisch concept van de opleiding

Bij de opbouw van het competentiegericht curriculum tot Master in de Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen wordt gebruik gemaakt van een specifiek **didactisch concept**. Binnen de opleiding bewegings- en sportwetenschappen wordt competentiegericht gewerkt. Dit competentiegericht werken vereist dat vormgeving en inhoud zodanig op elkaar afgestemd zijn opdat kennis, vaardigheden en attitudes in samenhang gerealiseerd worden. Het didactisch concept van de opleiding faciliteert het vaardigheids- en attitudegericht werken. Het didactisch concept dat binnen de opleiding gehanteerd wordt, vertrekt vanuit 7 met elkaar samenhangende opvattingen met betrekking tot onderwijs, die worden vertaald in doelstellingen, aanpak, methode en evaluatievormen:

1. Leerlinggestuurd leren
2. Zelfstandig leren
3. Gedifferentieerd leren
4. Probleemgestuurd leren
5. Inzichtelijk, betekenisvol, reflecterend & onderzoekend leren
6. Procesgericht leren
7. Samenwerkend, sociaal leren

Deze opvattingen vloeien allen voort uit een sociaal constructivistische visie op leren. Leren gebeurt dan niet enkel meer via kennisoverdracht maar de lesgever fungeert steeds meer als **begeleider van het leerproces** en voorziet in kansen voor studenten om zelfstandig hun leerproces te sturen vanuit hun eigen kennisbasis (opvatting 1-3). Alhoewel kennisoverdracht binnen de opleiding nog steeds sterk aanwezig is, zoals in de meeste academische opleidingen in Vlaanderen, en in vele gevallen ook zijn meerwaarde bewezen heeft, hopen we met dit didactisch concept het evenwicht tussen docentgestuurd en leerlinggestuurd onderwijs te optimaliseren opdat studenten doorheen de jaren gestimuleerd worden om steeds meer zelfstandig hun leerproces in handen te nemen. Het constructivisme stelt daarenboven dat studenten meer zullen leren wanneer ze zelf problemen willen oplossen (4, probleemgestuurd leren), wanneer ze inzichtelijk leren (5, betekenisvol, reflecterend leren), wanneer ze zich afvragen of ze de doelstellingen bereikt hebben en stilstaan bij de wijze waarop ze dit gedaan hebben (6, procesgestuurd leren) en wanneer leren verder bouwt op voorgaande leerervaringen (opvatting 3, gedifferentieerd leren). Bovendien stelt het sociaal constructivisme dat leren efficiënter is wanneer dit plaatsvindt binnen sociale interacties. De zevende en laatste opvatting uit ons concept houdt daarom verband met sociaal-samenwerkend leren.

Welke werkvormen worden gebruikt?

In de studiegids van UGent vind je de doelstellingen per opleidingsonderdeel terug, evenals de studiepunten en de contacturen (zie: <http://www.ugent.be/nl/studenten/studiegids>).

De gebruikte werkvormen vertonen binnen en over de opleidingsonderdelen heen een beeld van eenvoudig naar complex en van sterk begeleid naar meer zelfstandig leren, gelinkt met het didactisch concept van de opleiding.

Zo wordt in de Bachelor naast het doceren, onder andere gewerkt met het *onderwijsleergesprek* en *demonstraties*, *groepswork* en *begeleide lectuuropdrachten*.

Tijdens de Master wordt onder andere gewerkt met *begeleide oefeningen* en *verslaggeving*, *probleemgestuurd onderwijs*, *groepswork met discussies*, *presentaties* en *stages*.

Welke extra-muros kampen worden georganiseerd?

Er worden tijdens de opleiding 3 extra muros-kampen georganiseerd:

In de week vóór aanvang van de eerste Bachelor is een driedaagse “*Introductie*” voorzien, waarbij de nieuwe studenten een globaal zicht op het geheel van de opleiding verwerven en een beeld van de invulling van het pakket bewegingsactiviteiten aangeboden krijgen.

Tijdens het ‘*wintersportkamp*’ (2de Bachelor) en de ‘*natuurgebonden stage*’ (Master) worden de basistechnieken van respectievelijk ski of snowboard en zeilen/windsurfen/mountainbiken aangeleerd.

In de kampvormen is een evolutie waar te nemen naar minder directieve werkvormen. Daar waar er tijdens de introductiedagen vooral éénrichtingsverkeer lesgever - studenten voorkomt, zijn de kampen vanaf de 2de Bachelor zo georganiseerd dat er ruimte vrijkomt voor het zelfstandig en in groep verwerken van aangereikte stof en het zoeken naar oplossingen.

Is er cursusmateriaal voorhanden?

Voor alle opleidingsonderdelen is er cursusmateriaal voorhanden. Men kan in de studiegids per opleidingsonderdeel een studiefiche terugvinden (<http://www.ugent.be/nl/studenten/studiegids>) met daarin alle gegevens over het benodigde cursusmateriaal, met inbegrip van de financiële implicaties voor elk opleidingsonderdeel.

De handboeken zijn te bekomen via de titularis of via de cursusdienst van studentenvereniging HILOK die aan het begin van elk semester een cursusverkoop organiseren (plaats en tijdstip worden aan het begin van het academiejaar via Minerva meegedeeld).

Hoe wordt geëvalueerd?

Er is voor alle jaren de *periodegebonden evaluatie* die plaatsvindt ná de lesperiode en de *permanente evaluatie* tijdens de lesperiode. De ondervragingsvormen worden ingedeeld volgens schriftelijk examen, mondeling examen of een combinatie van beide (mondeling met schriftelijke voorbereiding).

In de 1ste en 2de bachelor haalt het stellen van kennis- en inzichtsvragen de bovenhand.

In het 3de jaar Bachelor en de Master is er een verschuiving van reproductie- naar productiegerichte toetsvormen. Ook essaytentamens en presentaties worden in de hogere jaren als waardevolle evaluatiemiddelen gebruikt.

Voor de *praktijk* bewegingsvorming wordt de inhoud en de timing van de evaluaties aangegeven in de syllabi van de praktijkonderdelen.

Voor de *stages* kunnen de studenten vooraf een informatiemap of een stagebundel bekomen waarin richtlijnen met betrekking tot het stageverloop zijn opgenomen.

In de ECTS-fiches wordt per opleidingsonderdeel aangegeven hoe geëvalueerd wordt.